

rástól, s attól, hogy nem kellett mégse azt a nagy bünt elkövetni. Az már hamar ment, hogy a kislány törvényesen Ibolykéé legyen. A nagy erős ura is beleegyezett, a lány pedig visszament a falujába, és megígérte, hogy soha nem fogja keresni a gyereket. Így lett Ibolykának szemefénye, mindent feledtetője, kincse, élete értelme, s mi mindene még a kislány.

Lehetett a kislány vagy hat éves, amikor az asszony megjelent a kocsmában. Ibolyka meg sem ismerte először. Fázósan gubbasztott, hátát a kályhának támasztotta, s ült ott szó nélkül, kivörösödött szemét törülgette csak néha. Közeledett a karácsony. Ibolyka egy kis fát állított az egyik asztalra és a kislányával színes csokipapírból gömböcskéket gyártott, felfűzte őket, s ezekkel a girlandokkal díszítette a fát. A szeme sarkából az asszonyt figyelte, s egyre biztosabb lett benne, hogy már látta valahol. Aztán ahogy a kislányára nézett, hirtelen nagyot csattant valami a fejében, s egy pillanatra meg kellett kapaszkodnia az asztal szélében. Miért jöttél ide, kérdezte suttogva az asszonyt, mit akarsz itt, s érezte, bármire képes lenne, ha kiderül, hogy igaz az a veszély, amit érez. Csak nézni akarom, engedje meg, hogy nézzem, könyörgött az asszony ugyancsak suttogva, s Ibolyka képtelen volt elküldeni. Jó, mondta, tőlem senki nem tud meg semmit. Tőlem sem, bizonygatva az asszony, tőlem sem, s ült tovább mozdulatlanul, látszólag a semmibe meredve. Pedig Ibolyka jól érezte a veszélyt. Ha nem is rögtön, de apránként csak kitudódott valahogy az igazság. Mindenki titokban mondta el a másoknak, s a titok terjedt anélkül, hogy tenni lehetett volna ellene. Ibolyka is megtudott az évek alatt egyet

s mást. Hogy az asszonynak két fia van, s egyik rosszabb, mint a másik. Csak a szomorúságot okozzák anyjuknak, s hogy szegényen, kínlódva élnek. Egyszer Ibolyka látta is őket a piacon, két maszatos, vásott kölyök vonszolta az asszonyt a törökmézes pult-hoz, s visítva kunyerált. Ibolykát megint szájalom fogta el, és a maga szép, okos kislányára gondolt, akiből talán orvos lesz vagy tanár. Arra gondolt, hogy ő tulajdonképpen csak köszönettel tartozik az asszonynak, hiszen soha nem lett volna különben ez a szép kislánya. Attól jó nekem, hogy neki rossz, döbbsen rá, s ettől kezdve még jobban sajnálta. Figyelte, milyen megtört, milyen fájdalmas a tekintete, segíteni szeretett volna rajta, de nem tudott. Milyen rossz lehet ennek az asszonynak mondta egyszer a kislányának, aki nem értette, mit sajnálkozik az anyja. Miért lenne rossz, ő tehet róla, ítélkezett a kislány, akinek családja van, ilyenkor ott a helye, nem? Azért később csak megennyhült ő is, és megkínálta párszor a cukorkájával. Az asszony ilyenkor hálásan nézett rá és megsimogatta a fejét. Az emberek csodálkoztak Ibolykán, milyen bátor, mondták, pedig a tüzzel játszik. Ibolyka azonban biztos volt magában, s a kislányában is. Boldogok voltak mindketten, s boldogságukat éppen ennek az asszonynak köszönhették. Így történt, hogy az egyik évben odainvitálta a karácsonyfához. A kislánya kicsit csodálkozott, aztán elfogadta, hogy minden karácsonykor pár órára egy idegen néni velük ünnepel. Az asszony sápadt arcát rózsaszínre festette az öröm, és Ibolyka nyugodt volt, pedig tudta, eljön az a nap, amikor a kislánya másként néz bele a tükörbe, mint addig, s kérdezni fog. Ibolyka tudta ezt, de nem félt egyáltalán.

Gere István FEJLÖVÉS

Jóval elmúlt éjfél, amikor a bejárati ajtón dörömbölni kezdtek, s valaki egyidejűleg rákönyökölt a csengőre is. Szabó professzor ijedten felült az ágyon; lesodorta a mellén nyugvó szakkönyvet, és a szemüvege után kapott. Közben Zsuzsa, a felesége felkattintotta az olvasólámpát és felhúzódkodott a nagypárnán. - Hát ez meg ki a fene, ilyenkor? - kérdezte dühösen. Éppen elszunnyadtak; szinte egyszerre. Pár perccel azután, hogy Zsuzsa kikapcsolta a tévét, a professzor is levette orráról a szemüveget. Most, miközben nadrágot húzott, röstellkedve gondolt rá, hogy pszichológus kolléganője előtt hirtelen és meggondolatlanul letagadta, hogy álmodni szokott. Félig igaz volt ugyan, mert mostanában ritkábban fordult elő, hogy arra riadjon, csöngettek, aztán pedig szaporábban dobogó szível értetlenül fülelje az éjszaka csöndjét és Zsuzsa nyugodt szuszogását. Bár ő maga nem tudta megfejteti a jelenség értelmét, azzal tisztában volt, hogy kolléganőjének nagy öröme telne az analízisben. Ha már éppen kíváncsi lett volna rá, akkor is inkább Zsuzsát kérdezi meg, aki szegről-végről mégiscsak pszichológus. A nő valószínűleg nem is hitt neki: Egy ember, aki nem álmodik? Ugyan már!

- Megnézem - bújta bele a professzor a házikabátjába. - Biztosan megint egy részeg szórakozik.

- Megyek már! - kiáltotta a lépcsőn, mert a csengőt kitarthatóan és kéréletlenül nyomta valaki, de még kiabált is hozzá, sőt mintha több hang is beszűrődött volna, érteni ugyan mégse lehetett egy szót se. Átvillant az agyán, hogy - mint azt a fia már többször is tanácsolta - már régen be kellett volna szerezni valamilyen önvédelmi fegyvert: gázsprayt, kovás puskát, ágyút, ilyesmit. Gimnazista korában eszébe se jutott ez - gondolta, még csúzlit se csinált magának soha.

- Rendőrség! Nyissa ki! Kinyitni, nem hallja!?

- Mi van, kérem?! - tört ki rekedten Szabó doktorból a kérdés,

miközben felgyújtotta az udvari lámpát. A kertkapu előtti virágzó akácfa alatt öt vagy hat bőrkabátos fiatalember nyüzsgött a langyos éjszakában. Egyikük benyújtott egy igazolványt a kerítésen, amikor a professzor közelebb ért.

- Rendőrség! Itt lakik Szabó Attila?!

- Igen, persze; a fiam. Mi történt vele? - futott végig a borzongás Szabó hátán. Most vette észre, hogy meztláb van.

- Vele? Vele semmi. A fia fejbőlött egy embert.

- Mit csinált? - sikoltott fel Zsuzsa, aki éppen végszóra lépett ki az udvarra.

- Fejbe lött egy embert!

A professzor kinyitotta az ajtót, a férfiak pedig berajzottak az udvarra, azután a rémült Zsuzsát követve Szabó tessékelésére a konyhába. Nem volt jó választás. A nagy, rusztikus asztalon még ott díszlett az esti vendéglátás romhalmaza: üres martinis üvegek és cigarettacsutkákkal teli hamutartók.

Jó kis környezetanulmány - látta megvillanni az egyik idősebb rendőr szemét a professzor. Biztosan ez a főnök.

- Mondja már kérem, mi történt! - szögezte neki a kérdést. Zsuzsa lezökkent egy székre, és a pohár után nyúlt.

- Itthon van a fiuk? - kérdezett vissza a rendőr.

- Igen, azt hiszem - tekintett kérdőleg Zsuzsára a professzor. - Jobbra, a hátsó ajtó.

Két fiatalabb zsarú eltűnt, s egy percen belül visszatértek a fiúval. Attila utcai ruhában volt, de nem látszott rajta semmi különös. Láthatólag készült rá, hogy érte jönnek.

- Mi a szart csináltál? - üvöltött rá Zsuzsa.

- Nyugi, nem hal bele. Bár megérdemelne - vontja meg a vállát a fiú.

- Hozzájáru, hogy körülnézzünk a fiú szobájában? - kérdezte az idősebb rendőr. - A gázpisztoly, tudja.

-Természetesen - csuklott egyet Szabó, szinte megkönnyebbülten, hogy „csak” egy gázpisztolyról van szó.

- Az nem is érdekes, hogy én mit szólok hozzá? - kérdezte Attila, miközben megbilincseltek.

-Te egyelőre befogod a pofádat- szögezte le a prof.

-Tőle akarom hallani, hogy mi történt- kiabálta kissé hisztérikusán Zsuzsa.

- Semmi - nyegléskedett a gyerek. - Az a baromarcú nem akarta visszaadni a Merci mamájának a kazettáját és a Merci megkért, hogy szerezzük vissza, de a baromarcú odahívta a haverját, azt a főbunyák badibildert, és az meg plenyóból lenyomta a Szotyit, aki velünk volt, én meg nem vártam meg, amíg engem is... Leülhettek?

- Mi a fészkes fene volt azon a kibaltázott kazettán? - harsant fel Zsuzsa. - Az rendben van, hogy megvéded magad, de ...

- Az Aladdin, meg a 101 kiskutyá.

Szabó professzor felpattant a székről, tett egy kört a konyhaszekrény előtt, de nem mert a zsarura nézni, inkább a mikrosütő digitális órájára meredt. 01.45-ről éppen átváltott 01.46-ra. - Hány kazettád van? - kérdezte rekedten.

- Négyszáz körül - mondta a srác. - Nem tudom pontosan.

- És abból a négyszázból nem tudtál volna odaadni egyetlen egyet annak a kis tyúkeszű lotyónak?

A fiatal zsaruk visszajöttek a konyhába. Rázták a fejüket.

- Hol a pisztoly, Attila? - kérdezte az idősebb rendőr.

- Ja, azt keresik? Hát az a Szotyinál van.

- Szórakozol, kis haver? - horkant fel az egyik zsarú. - Hol lakik az a Szoty, és mi a rendes neve?

- Te ezt nem érted - fordult vissza az apjához a gyerek. - Ezt se. Itt a becsületről van szó, nem a kazettáról. Ez egy másik csapat. Gerinctelen hernyók. A lakótelepek. Honti Eugén. Tojás utca hat.

- Mi ez?! A West Side Story vagy mi? - kiabált Zsuzsa, miközben mindenki kifelé tódult a konyhából. - Ketten majd a maga kocsiával jönnek-szólt hátra az idősebb rendőr. - Hozzánk már nem férnek be.

- Igen, igen, persze - kapott észbe a professzor. - Azonnal, azonnal megyek, csak ...

Ha nem is beszélünk róla, azért mindketten vártuk, hogy egyszer ez lesz - gondolta Szabó professzor, miközben idegesen fölragatta a zoknijait. A gyerek éppen két hónapja törte össze az anyja kocsiját, mit engedély nélkül vitt el. Rögtön beíratkák egy vezetői tanfolyamra, de az első vizsgán megbukott, s elment a kedve az egészszől. Nem tudták rávenni, hogy folytassa.

Zsuzsa bejött és egy friss fehér inget tartott eléje.

- Most mit nézel így rám? - kérdezte.

- Hogy nézek? Sehogyse nézek. Nincs idő nézni.

- Jöjjenk én is?

- Nem, dehog. Majd én elintézem.

- Felhívom a doktor Halászt.

- Ne. Ne hívd. Nem kell. Mondom, hogy én elintézem. Az még ráér. Ha nem tartják benn, majd hazahozom. Csak nyugi - tette hozzá fojtottan, és nem nézett fel.

Zsuzsa kiszaladt a fürdőszobába, és sirva fakadt. Ez már hosszú évek óta nem fordult elő, pedig alkalom lett volna rá bőven.

-Ahogy tudok, telefonálok - hallotta a férje hangját, aztán a lépcső nyikorgását, végül, hogy csapódik az ajtó. Megmosta az arcát, aztán hosszan nézte magát a tükörben.

A két rendőrkocsi már elment, mire Szabó kiállt a garázból, csak egy rendőr meg egy nyiszlett fiatalember ácsorogtak a kapu előtt.

- Te melyik vagy a sok reterdált közül? - kérdezte a srácot, miután beszálltak.

- Nálam volt a kazetta - felelte az.

- És mért nem adtad vissza? - indított Szabó.

- A gyerek beletörött.

- Miféle gyerek? - kérdezte a zsarú.

- A fiam.

Szabó professzor hökkenten fordult hátra, pedig éppen kihajtott a főútra. - Neked már van gyereked?

- J a . Fiam. Három éves.

- És műszaki érdeklődésű - tette hozzá a rendőr. - Előnnnyel indul majd az oviban a számítógépes tanfolyamon.

Ezután csendben hajtottak az Örsig, s a professzor közben saját gyerekkorán töprengett, de nem jutott túl néhány közhelyes összehasonlításon, a közhelyeket pedig hivatalból utálta, így aztán egyre idegesebb lett. Még az sem nyugtatta meg, amikor kísérő rendőr megmutatta neki a folyosón ücsörgő „áldozat”-ot, egy ujjatlan fekete trikós badibildert, akinek olyan volt a feje, mint a főtt cékla; haját mindkét oldalt fölnyírták, csak a koponyója tetejét fedte rövid sörény. Úgy tűnt, mintha éppen abban a pillanatban fejezte volna be a zokogást, és erősen csuklott.

Szabó, aki világléletemben utálta az erőszakot, hatalmas pofont kevert le fiának, akit csak most vezettek végig a folyosón. - Na, na - állította le a rendőr. - Talán majd otthon. A rendőrségen nincs erőszak. Tudja, itt már késő demonstrálni a szülői erélyt...

A gyerek félszegen nevetett, Szabó pedig visszanyelte a választ. Nem nagyon rokonszenvezett a rendőrökkel, de azt el kellett ismerenie, hogy rutinosan, nyugodtan dolgoztak.

- Megkérdezhetem, hogy milyen doktor? - adta vissza neki személyijét a kihallgatást vezető rendőr.

- Bölcsész - sóhajtotta a professzor.

- Aha - nyugtázta érzelemmentesen a másik.

Aha, gondolta a professzor. A legahább aha. Az irattartókkal tömött szekrény fölött a hármasszámánál fedte egymást a falóra két mutatója.

Szabó a fia jegyzőkönyvbe vett vallomásából akkor és ott megtudta, hogy a Szafaripark megtekintésére adott nehéz schillingek alakultak át gázpisztollyá, s hogy Attila három éve jár az általa - futó benyomások alapján - lotyónak titulált lánykával, bizonyos Somlay Mercédesssel - akinek kazettáját akarták ily módon visszaszerezni, s hogy ő és Zsuzsa kissé konzervatív, munkamániás szülők, némileg idejétmúlt célokkal és pár hiábavaló törekvéssel.

Hajnali öt után értek haza. A kocsiban nem beszéltek. Zsuzsa a konyhában ült egy csupor kihűlt kávéval, és a harmincadik csikket nyomta el a hamutartóban. Szabó mélyen átérezte a fia igazságát és a helyzet igazságtalanságát. Aggódó szülők üveg drága konyakkal.

- Lefekszem - mondta a feleségének köszönés helyett. Tízkor megyek a megbeszélésre. Kilenckor kelts, légy szíves. Ja, nem tudtalak hívni. Bocsánat.

Fölment a hálószobába, lehányta magáról a ruhát, és bebújt az ágyba. Kiszáratva hallotta, hogy Attila ajtaja is csapódik, s aztán beindul a rap; s hogy Zsuzsa is bejön a szobába, vetkőzik és bebújik mellé.

Alvást színlelt.

- Felhívtam Klárit, azt mondta ne szarjak be, náluk már kétszer volt házkutatás, mert a srácok valamilyen patront dobáltak be a szomszéd öregasszonyhoz, meg egyszer... Na, úgy látszik, ez most már hozzátartozik a felnőtté váláshoz, mint az első borotválkozás.

- Gratulálok neki is - morogta a professzor.

- Most mi van? - simult hozzá Zsuzsa.

- Holnap. Jó? Majd holnap - nyögte álmosan és kedvetlenül Szabó.

- Már holnap van, cseszd meg - fordult el tőle a felesége.